

דרוש מפיץ לאיזור זה

מעוניינים לקבל את העלון לחלוקה
באיזורכם ולהשתתף בהוצאות?

058-321-3565

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ראה תש"פ

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	דלקת נרות	
20:49	19:58	19:08	י-ם
20:46	19:56	19:06	ת"א
20:49	19:58	19:08	חיפה
20:47	19:57	19:07	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:48

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"





להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com



דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455



בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il



המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793



יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים



תוכן עניינים

פרשת ראה תש"פ

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים



1 ר'אה א'לול ה'גיע

פניני אור החיים הקדוש:

7 ה"אביון" - שמתאוה לגאולה

פרשה למעשה:

9 רק היום

12 כוחה של שמיעה

17 מעשיית רצון ה' - רק מרוויחים

21 מהו המזון לנשמה



ר'אה אלול ה'גיע

רבי ישראל סלנטר זצ"ל כותב בספרו "אור ישראל" (מכתב יד): "מלפנים בישראל כל איש אחזתו פלצות מקול הקורא קדוש אלול". וכשהיו מברכים את חודש אלול היה רבי ישראל

מתמלא כולו ברטט ובחלחלה, עד כדי עילפון של ממש. ימים ספורים לפני ראש השנה היו פניו חיוורות, והיה מתהלך בכפיפות קומה.

שאלוהו תלמידיו: "למדנו רבנו, וכי חודש אלול הוא אריה או דוב שצריך להתעלף מרוב פחד לרגל בואו?" והשיב להם: "דוד המלך אמר לשאול (שמואל א יז, לו): 'גַם אֶת הַאֲרִי גַם הִדַּבְהָהּ עֲבָדָהּ', והוא גם זה שהעיד על עצמו (תהלים קיט, קכ): 'סָמַר מִפְּחָדָהּ בְּשָׂרִי וּמִמְּנִשְׁפָּתֶיהָ יָרֵאתִי', הרי שמיזם

ר'אה אָנֹכִי נִתֵּן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה (דברים יא, כו).

"ראה" ראשי תיבות: ראה אלול הגיע. זהו החודש שבו עלינו להכין את "המאזן הסופי".

בכל מקומות העבודה עמלים, לקראת סוף השנה - לעיתים עד השעות הקטנות של הלילה - להכין את המאזן, ודואגים שכל החשבונות יהיו מסודרים, ללא חריגות. וכמו כן עלינו לבדוק את עצמנו, ולתקן את

מה שצריך, כדי שנגיע ליום הדין ללא חריגות. עלינו להתבונן איך היו תפילותינו במהלך השנה, כמה תורה למדנו ואיך, כמה שמרנו את פינו מלשון הרע ומדיבורים אסורים, וכמה שמרנו את עינינו ומחשבותינו.

**"אחת מן הטובות
שעשה עימנו ה'
יתברך היא, שלא סגר
בעדנו את דלתות
התשובה. שערי
תשובה פתוחים וכל
הרוצה יבוא ויכנס!"**

התורה וההלכה, נזכה להגיע ליום הדין
כראוי וכנכון.

ארבעים ימי מילואים ניתנו לנו כדי
שנכין את עצמנו לקראת המשפט
הגדול והנורא שאנו עתידים לעמוד
בו. הקב"ה לא בא אלינו בפתע פתאום
ואומר: "כעת תעמדו לדין!" אלא נותן
לנו ברחמיו חודש ימים של הכנה.

בארבעים הימים הללו נדרשת מאיתנו
עבודה אינטנסיבית, תוך שאנו
ממעטים בשינה ומרבים בלימוד,
בתורה, בתפילות, בסליחות ובאמירת
תהילים מעומק הלב, כדי לעשות
חשבון נפש ולחזור בתשובה שלמה.

רבנו יונה כותב בספרו "שערי תשובה"
(תחילת שער ראשון): "מן הטובות אשר
היטיב ה' עם ברואיו, כי הכין להם
הדרך לעלות מתוך פחת מעשיהם
ולנוס מפח פשעיהם, לחשך נפשם
מני שחת ולהשיב מעליהם אפו,
ולימדם והזהירם לשוב אליו כי יחטאו
לו, לרוב טובו ויושרו, כי הוא ידע
יצרם, שנאמר (תהלים כה, ח): 'טוֹב וַיִּצְרֵךְ

הדין יש לירא יותר מפני אריה או דוב!"
כמו כן מספרים על ה"חפץ חיים"
זצ"ל, שכשהחזן הכריז על חודש
אלול, הוא הזדעזע ופרץ בבכי - וכל
הקהל עימו. וזה היה כשבישרו על
חודש אלול! בחודש אלול עצמו - אין
לתאר ולשער איזו ערגה היתה להם,
ואיך היו מתהלכים באימה וביראה.

הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל
- כהכנה ליום הדין - היה שרוי בתענית
דיבור כל חודש אלול, עד מוצאי יום
הכיפורים. שנה אחת לקחתי אליו את
בני, שהגיע למצוות, כדי שיברכו. רבי
שלום הניח את ידיו על ראשו, רק
שפתיו נעות, וקולו לא נשמע, וכך
האציל עליו את ברכתו.

חז"ל (עבודה זרה ג ע"א) אמרו: "מי שטרח
בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא
טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת?"
הקב"ה נתן לנו הזדמנות פז: חודש
שלם של חסד, רחמים וחמלה.
בחודש זה הוא נמצא קרוב אלינו, ואם
נשכיל לומר את הסליחות מעומק
הלב, ובמקביל נתחזק בשמירת

בוחרן כליות ולב, ומכיר ויודע את כל חטאי האדם - מכל מקום שלח לנו ביד חכמי ונביאינו את דרך התשובה כדי שנוכח בדיון, והינו דכתיב (תהלים כה, ח): 'טוב וַיִּשֶׁר ה' עַל כֵּן יִזְרַח חַטָּאִים בְּדַרְךְ' - יורה לחטאים דרך לעשות תשובה" (ירושלמי מכות ב, ו).

עם ישראל, שנשמותיהם חצובות מתחת לכסא הכבוד, מפשפשים בימים אלו במעשיהם, ומנצלים את הימים לעלות על המסילה העולה בית ה'.

רבותינו אומרים שהבא להיטהר - מסייעין אותו (יומא לח ע"ב). אדם - בשר ודם - אינו יכול לנצח בכוחות עצמו את היצר הרע שהוא מלאך עשוי מאש. אולם אם יעשה צעד קטן כדי להילחם בו - יזכה לסייעתא דשמיא ויוכל לו. כל מה שנדרש מאיתנו הוא רק "פתחו לי פתח כפתחו של מחט", ואז: "ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם".

אלא, שיש פתחים, ויש פתחים; יש

ה' עַל כֵּן יִזְרַח חַטָּאִים בְּדַרְךְ' - אחת מן הטובות שעשה עימנו ה' יתברך היא, שלא סגר בעדנו את דלתות התשובה. שערי תשובה פתוחים וכל הרוצה יבוא ויכנס!

נכון שקשה לישון בשעה מאוחרת ולהשכים קום לתפילת שחרית, אך מי שמצליח לעבור את המשוכה הקשה הזו, ומתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו - עולה ומתעלה לפני בורא העולם, ואחר כך מרגיש בליבו כמה כדאית היתה הדרך!

נזכור כי "לפום צערא אגרא" (אבות ה, כג) - כפי הצער שמצער אדם את עצמו, ובהתאם לנדודי השינה מעיניו - כך הוא זוכה!

ובאמת עלינו להתבונן בחסד הגדול הזה שהשי"ת עושה עימנו במה שהכין לנו את דרך התשובה, וְנִשָּׁב - וְרָפָא לוֹ" (ישעיהו ו, י). מלך בשר ודם, שעבדו המרה את פיו, מחפש כל דרך כדי לחייבו בדיון. לא כן מידת חסדו וטובו של הקב"ה, שלמרות שהוא

ולסכן עצמו, ולא ללכת אחרי אישה ולהיכשל באיסור "ולא תתורו", אך בדרך רמז פרושו: מזלו של חודש אב הוא אריה, ושל אלול - בתולה. כדאי להודרו ולהתחיל לעשות תשובה מיד אחרי חודש אב, שמזלו אריה, עם כניסתו של חודש אלול, ולא להמתין עד אחרי חודש אלול, שמזלו אישה בתולה, לכניסת חודש תשרי.

עוד אמרו: "אב" - ראשי תיבות: אלול בא.

ובאמת בני ספרד מתחילים לומר סליחות ממוצאי ראש חודש אלול במשך ארבעים יום, כנגד ארבעים הימים שמישה רבנו - רעיא מהימנא, הסנגור הגדול - שהה במרום כדי לקבל את סליחתו של הקב"ה על החטא הנורא שחטאו ישראל בעגל

(טור ושו"ע סימן תקפ"א ס"א).

בעלייתו למרום בראש חודש אלול, תקע משה רבנו בשופר, כדי למנוע טעות במניין ארבעים הימים עד לירידתו עם הלוחות השניים, ומשום כך נהגו בני אשכנז לתקוע בשופר מא'

פתחים שנסגרים מיד בסמוך לפתיחתם. אדם יכול לחסום את זרימת המים על ידי הנחת אצבע, אולם בו ברגע שיסיר את האצבע - המים ישובו מיד למסלולם. יש פתחים שעשויים להחזיק מעמד מספר ימים. אם אדם יעשה פתח בתוך ערמת חול, הפתח יוכל להחזיק מעמד כמה ימים, אולם בשלב מסוים הוא יסתם.

הפתח הנדרש מאיתנו הוא פתח כפתחו של מחט - פתח זעיר, אך כזה שישאר פתוח לעד ולעולם. הקבלה שאדם מקבל על עצמו, צריכה שתהא קבלה אמיתית, גמורה ושלמה, לסור מדרכים עקלקלות ולהיכנס לדרכי התורה, המצוות והמעשים הטובים.



מה נואלו כל אלו השאננים, האומרים: מה יש למהר, הדין הוא רק בחודש תשרי, יש עוד זמן...

חז"ל (ערובין יח ע"ב) אמרו: "אחרי ארי ולא אחרי אישה", בפשטות הכוונה שמוטב לאדם ללכת אחרי אריה

לפני כמה שנים הגיעה קבוצת אנשים מבוגרים, בני שבעים ומעלה, מקיבוץ באזור קריית שמונה, לבקר בישיבה. הם שהו זמן מה, והאזינו לאמירת הסליחות, ואז פנה אליהם המדריך ואמר שהגיעה השעה לחזור לביתם. שניים מהם ביקשו להישאר, ואחד מהם ניגש אלי לאחר הסליחות כשכולו שטוף דמעות: "לפני למעלה משישים שנה, בהיותי ילד קטן, הלכתי עם אבי לבית הכנסת לסליחות. מאז עזבנו הכל. ועכשיו, כששמעתי אתכם, הזיכרונות הציפו אותי. לא יכולתי לזוז מהמקום. התרגשתי עד עומק ליבי!"

בשנה שאחר כך הוא הגיע שוב לאמירת הסליחות, וסיפר לי שמאז התחזק מאוד, ואף זכה להקים מניין בקיבוץ בו הוא גר, ובאים להתפלל בו מכל המושבים שבאזור.

מה רב כוחן של הסליחות, הנאמרות ברגש ובהתעוררות, להעלות את האדם מכל מיני מקומות נמוכים אל טהרת נפש עליונה.

באלול, כדי להודיע שהתחילו ארבעים ימי הסליחה (פרקי דרבי אליעזר פרק מו ורמ"א שם).



הסליחות יסודן בהררי קודש, מיוסדות על אדני פז. הן חוברו על ידי גדולי עולם, כמו רבי יהודה הלוי, רבי שלמה אבן גבירול ורבי אברהם אבן עזרא, ראשונים כמלאכים, וטמונים בהן סודות עילאיים. מי שמתבונן במילים חש עד כמה הן מרגשות, פורטות על נימי הלב ופותחות אותן. זוהי בעצם המטרה: "פתח ליבנו בתלמוד תורתך", "פתח שערי שמים לתפילתנו".

אומנם חלק מפסוקי הסליחות נאמרים במנגינה, אולם אין ספק שהמנגינות הללו מרגשות עד כדי כפי! אין פלא שלאמירת הסליחות באים אלינו ממרחקים, מצפון ומדרום, ואפילו כאלו הרחוקים משמירת תורה ומצוות. 'פְּלֹם נִקְבְּצוּ בְּאוֹ לָךְ' (ישעיהו מט, יח), לאומרן ברגש נפלא ועילאי.

בעל זקן בצבע שחר. אולם כשראה את האקדח שכוון לעברו - הפך שערו בבת אחת ללבן, וזאת מרוב הפחד והאימה שתקפוהו.

סיים ה"חפץ חיים" את דבריו ואמר: מי ששערותיו אינן הופכות ללבן בהתקרב המשפט - סימן שאינו מפחד ממנו!

צריכים לפחד מהמשפט לא פחות מהפחד שתקף את אותו יהודי שעמד מול האקדח השלוף לעברו. אפילו דוד המלך פחד ממנו, ואמר: (תהלים קיט, קכ): 'סָמַר מִפְּחָדָךְ בְּשָׂרֵי וּמְשֻׁפְטֵיךָ יִרְאֵתִי', "כִּי אֶת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נַעֲלָם אִם טוֹב וְאִם רָע" (קהלת יב, יד).

סיפר ה"חפץ חיים" זצ"ל: הבולשביקים אסרו על היהודים לצאת לרחוב. מי שנמצא שם - היה מומת בירייה, ללא דין וללא דיין.

פעם אחת הם תפסו אברך צעיר מסתובב ברחוב, והעמידוהו מיד בסמוך לקיר. החייל הוציא את אקדחו וירה לעברו, אולם האקדח לא פלט כדור. הוא ניסה שוב ושוב - והאקדח לא יורה! לקח אקדח של חייל אחר - אך גם זה, למרבה הפלא, לא ירה. הוא הבין שיש כאן איזשהו כוח עליון שאינו מאפשר להמית את אותו אברך, ושחררו לנפשו.

הלה שהיה, כאמור, צעיר לימים, היה



ה"אביון" - שמתאווה לגאולה

ידך לו, והעבט תעביטנו די מחסורו...
נתון תיתן לו", וזכר, "כי בגלל הדבר
הזה יברכך ה' אלוקיך בכל מעשך ובכל
משלח ידך".

יש לדעת, כי הקב"ה אוהב את העניים
- שוועת עניים אתה תשמע, צעקת
הדל תקשיב ותושיע!

העניים באים לזכותנו במצות הצדקה
המקיימת את העולם, ועל ידי
שהקב"ה רואה שעוזרים לעניים גם
הוא עוזר לעם ישראל, וזהו "פתח
תפתח... נתון תיתן לו" - כשאתה
פותח את ידך, אתה גורם שהקב"ה
יפתח את ידו וישפיע שפע לעולם כולו
- "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה'!"



מעשה היה בבית כנסת של עשירים,
שעמדו על כך שרק אנשי עסקים
ובעלי ממוון יהיו חברי בית הכנסת.

פעם ניסה אדם להצטרף אליהם, אך
הם לא נתנו לו - "לך חפש לך מקום

פי יהיה בך אביון מאחד אחיה בְּאֶחָד
שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ
לֹא תִאֲמִין אֶת לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת
יָדְךָ מֵאַחִיךָ הָאֲבִיּוֹן (דברים טו, ז).

פסוק זה - אומר ה"אור החיים"
הקדוש - רומז למשיח צדקנו, שעם
ישראל כולו מצפה ומיחל שבמהרה
יתגלה, וזה לשונו:

"ובדרך רמז ירמוז להעיר הערה גדולה
על אחד המיוחד שבאומה, שאליו
אנו מקווים ומצפים מתי יבוא - והוא
מלך ישראל משיחנו, אשר הוא אביון,
וזכר נמשל לעני, כאומרו (זכריה ט,
ט) 'עֲנִי וְלִכְבֹּעַל חָמוּר', ורמז הדבר
אשר יסובבנו להיות אביון. ואמר 'בך'
פירוש: בסיבתך, כי עוונותינו האריכו
קיצנו, גם רמז בתיבת 'בך' כי הוא אביון
בנו, שמתאווה מתי יבוא לגאלנו.

באה התורה ללמד, כי מי שרוצה את
המשיח והגאולה יש לו דרך לקרבו:
"לא תאמין את לבבך ולא תקפוץ את
ידך מאחיק האביון, כי פתח תפתח את

בעת אמירת 'נשמת כל חי' - "שוועת
עשירים אתה תשמע"...

התפלאו - שוועת עשירים? מהו
הפסוק הזה? הרי כתוב "צַעֲקַת עֲנִיִּים
יִשְׁמָע" (איוב לד, כח). אמר להם: "איך
אומר צעקת עניים, כשכולם כאן
עשירים?! איזו צעקה ישמע ה'?!"
והרמז הובן...

אחר, כאן נמצאים רק בעלי מעמד
וממון!"

לימים, מתפללי בית הכנסת חיפשו
אדם שישמש אצלם חזן.
הלך אותו אחד (שדחווהו מתחילה מלהיכנס
אצלם) - שהתברך בקול ערב - והציע
את עצמו.
קיבלוהו.

כשעבר לפני התיבה - הסתלסל בקולו



רק היום

באה התורה הקדושה ואומרת: אל תחשוב על כל החיים בבת אחת, אלא - "אַנְכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם", והדברים אשר הנני "נותן לפניכם היום" - מדבר רק על היום, רק על יום אחד.

אם יאמר אדם 'רק היום' ימצא בעצמו כוחות לקיים את כל מצוות התורה, שהרי בכוחו של אדם לעמוד במשימה של שמירת מצוות ליום אחד, וקשה לו לעמוד במשימה שנמשכת כל החיים. ובאמת, מי יודע מה יעשה מחר? וכבר אמרו רבותינו ז"ל (ברכות כט ע"א): "אל תאמין בעצמך עד יום מותך".

זהו שאמר רבי אליעזר לתלמידיו (שבת קנג ע"א) "שוב יום אחד לפני מיתתך". שאלוהו תלמידיו: וכי אדם יודע איזהו יום ימות שישוב? אמר להם: "וכל שכן, ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה" - כל יום יחשוב שמת מחר ויחזור בתשובה, נמצאו כל ימיו בתשובה.

רְאֵה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקְלָלָה (דברים יא, כו).

מדוע מדגישה התורה "נותן לפניכם היום"? וכי רק היום נתנו הברכה והקללה?

תיבת 'היום' מופיעה גם בקריאת שמע - "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עַל לְבַבְךָ" (דברים ו, 1), ויש להבין, מה פרוש 'היום'? הלא הדברים צריכים להיות על הלב כל הזמן!

אלא, שקשה לאדם לשמוע שבמשך שבועים או שמונים שנות חייו יהיה עליו בכל בוקר לקום, להניח תפילין ולברך ברכות השחר. ובכל פעם שירצה לאכול במהלך היום - יהיה עליו לברך. ובשבת - אסור לעשות כך, ואסור לעשות כך...

אינני יכול - יאמר - אין לי כוחות להקפיד כל כך הרבה שנים על דברים כאלו.

ואומנם, טבע האדם שהשגרה וההרגל משפיעים על החינוניות והרענונות של מעשיו, ומורידים את המוטיבציה שלו. במשך הזמן, ככל שהאדם מתרגל למעשים, הם נעשים באופן מלאכותי ומכני, כ"מצוות אנשים מלומדה".

איך אפשר להתגבר כנגד הטבע הזה?

על הפסוק: "אשר אנכי מצוך היום", כתב רש"י: "לא יהיו בעיניך כדיוטגמא [מצוות המלך] ישנה, שאין אדם סופנה, אלא כחדשה שהכל רצין לקראתה".

והשאלה בעינה עומדת: איך משיגים את ההרגשה כאילו היום נצטוינו על המצווה הזו, וכאילו זו הפעם הראשונה שקימנוה, הרי בפועל המציאות היא שאיננו מקימים את המצווה הזו בפעם הראשונה, אלא יום אחר יום? כיצד מונעים מכוח ההרגל להשתלט עלינו? באו חכמים ונתנו לנו עצה נפלאה. אומר המדרש (דברים רבה ה): "אשר אנכי מצוך היום - לא תהא מביט

האדם צריך להתייחס לכל יום ויום כאילו זהו היום היחיד בחייו, כאילו היום הזה הוא יומו האחרון עלי אדמות. אם הוא בר דעת וחפץ בטובת עצמו, בוודאי יזהר וישמר בכל מעשיו, כדי שהיום הזה יהיה נקי מחטא, שהרי זהו יומו האחרון, והוא רוצה לצאת מן העולם זך וטהור.

כך יחלפו עוד יום ועוד יום, וכולם יצטרפו יחד לשרשרת ארוכה של ימים. אותן חוליות שהרכיבו את שרשרת הימים, יצרו בסופו של דבר את מכלול חייו של האדם - חיים של קדושה וטהרה, חיים של יראת שמים ויראת חטא.

היצר הרע מכיר את נקודת התורפה הזו, ומחליש באמצעותה את האדם. הוא מראה לו שוב ושוב את כל השנים הארוכות שלפניו, שבהן עליו לקיים מצוות, מכניס בו רפיון ואומר לו: כמה פעמים אפשר לחזור על אותה מעשה? כל יום להניח תפילין, כל יום להתפלל, כל יום ללמוד תורה - כמה אפשר?

שמצליחים לעשות זאת, ומתמקדים ביום הנוכחי - האחד והיחיד בחייהם. היצר אומר לאדם: מי יודע כמה תחיי? לכן, כדי שלא תישאר ללא הנאות, תהנה עכשיו ממנועמי העולם, "אָכּוּל וְנִשְׂתּוּ פִּי מִמָּחַר נְמוֹת" (ישעיהו כב, ג)...

הרי לנו שני ניגודים, שמרחק אדיר ביניהם, מן הקצה אל הקצה. מחד גיסא - יש רק את היום לעבוד את ה', ומאידך גיסא - אם יש רק יום אחד אז עלי להשיג בו את כל ההנאות הגשמיות כי מחר נמות.

שני הניגודים הללו קיימים בעולם. יש אנשים שמנצלים כל רגע של חיים למצוות, ויש אנשים שמנצלים כל רגע של חיים כדי למצות את העולם הזה...

והקב"ה מתבונן באותו אדם שעומד איתן בניסיון ונלחם מול יצרו הרע, ואומר לו: אני אוהב אותך, ואני איתך כל הזמן. גם מחר תזכור שיש לך רק את היום ותקיים - "הַיּוֹם אִם בָּקָלוּ תִשְׁמְעוּ" (תהלים צה, ז) וכך תזכה לבחור שוב ושוב בחיים!

בתורתי אלא כמי שיש לה יום אחד". אם תביט על מכלול החיים שלך, יקשה עליך לקיים את המצווה היום באותה התלהבות ורעננות שקימת אותה אתמול. כוח ההרגל משפיע על האדם. אך אם לא תביט על החיים כמכלול, אלא תתייחס אך ורק אל היום הזה, הספציפי, כאילו זהו היום היחיד שלך עלי אדמות, ותחשוב בליבך כי זהו היום היחיד שבו נצטוו על המצווה המסוימת שאתה אמור לקיים כעת - מובטח לך שתקימה כ"דיוטגמא חדשה", כאילו היום קיבלת את המצווה בהר סיני, וכאילו זו ההזדמנות היחידה שלך לקיים אותה.

כך הופך האדם את חייו ממכלול אחד של שנות חיים, לאוסף פרטני של ימים - יום ועוד יום ועוד יום. כשהוא חושב לעצמו: היום הזה - הוא החיים האמיתיים שלי! לא האתמול ולא המחר.

כאן עלינו להבחין בעיוות נוסף שמחדיר היצר הרע דווקא לאלו

כוחה של שמיעה

מדוע?

אומרים חז"ל (קידושין מ ע"א): "מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה".

מחשבה טובה ושמיעת דבר ה' גרידא - יש בהן ממשות - לכן הן מצטרפות למעשה, ומקבלים עליהן שכר.

לעומת זאת, מחשבה רעה כשלעצמה ואי שמיעה אל מצוות ה' - אין בהן ממשות. לכן, כל עוד החיסרון הוא אי-שמיעה גרידא - אין זו בבחינת קללה. כדי שיחשב לקללה צריך שיהיה מעשה בפועל - "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים".

עוד יש לפרש: "את הברכה אשר תשמעו", ללמדך כי עצם שמיעת דברי תורה כבר פועלת באדם את פעולתה. כשנכנסים באוזניו דברי תורה הם משפיעים עליו לטובה,

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם... ותקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וסרתם מן הדרך (דברים יא, כו-כח).

"ראה אנכי נתן לפניכם היום" - כאן, בעולם הזה, יש לך בחירה.

העולם הזה הוא עולם המעשה, וכל עוד רוח חיים באפנו, נתונה בידינו הבחירה בין ברכה לקללה.

בברכה נאמר: "אשר תשמעו", לא נאמר 'ועשיתם את מצוות ה' - מכאן שהבחירה בברכה מתקיימת על ידי שמיעה אל מצוות ה' גרידא.

לעומת זאת, בקללה לא די "אם לא תשמעו", אלא התורה מפרשת ואומרת שיש צורך במעשה חטא בפועל: "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים" - משמע שאם זה נשאר בגדר "לא תשמעו" בלבד, אין זה נחשב לקללה.

אנשים אינם מטים אוזנם לשמוע דברי תורה. הם בונים ועמי ארצות, חסרים להם המושגים הבסיסיים ביותר.

הם נוטפים שנאה לדת ולתורת ישראל, מדברים סרה על ה' ועל משיחו, ה' ישמור. מאין כל זה נובע? בורות. הם אינם יודעים מימנם ומשמאלם, אין להם מושג מה זו יהדות, מה זו תורה, מה זו שבת.

כנגד בורות - קשה להילחם. איך תילחם בה? באיזה כלי נשק? מה תסביר להם, שהתורה היא נצחית והיא יסוד היסודות של עם ישראל? הרי הם אינם יודעים מה זו תורה, מה זה נצח, והם בעצם אינם יודעים מה זה עם ישראל. הם סבורים שעם ישראל הוא עם ככל העמים, חלק מ'משפחת העמים'.

האם שייך שתהיה לאדם דעה בעניין מסוים, כאשר אינו מכיר את העניין ואינו בקי בו? איך נתייחס לאדם שאינו בקי בחכמת הרפואה, ומביע את דעתו בנושאי רפואה כבדי

מרוממים ומקרבים אותו אל ה'. לעומת זאת, "אם לא תשמעו", כשאדם מסיר אוזנו משמוע תורה, לכאורה הוא לא עשה שום פעולה רעה ב'קום ועשה'. נכון, אוזניו לא שמעו דברי תורה, אבל מאידך הן גם לא שמעו דברי כפירה ונבלה. ואם כן, הדעת נותנת כי אי-שמיעה אל מצוות ה' לא אמורה להיות חמורה כל כך.

לא ולא! אומרת התורה: "והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלוהיכם", אם אוזניו לא ישמעו דברי תורה, אזי עלול הוא בנקל לבוא לידי "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים".

צא וראה, המרחק מאי-שמיעת דברי תורה עד להידרדרות לחטא עבודה זרה - קצר מאוד! מדוע "וסרתם מן הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים"? - כי לא שמעתם אל מצות ה'. וזה גרם לכל מהלך ההמשך של "וסרתם..."

הרעה החולה של דורנו היא - "והקללה אם לא תשמעו".

משקל?

לא נקשיב."

היתה לכם בחירה, ובמקום לבחור
בברכה בחרתם בקללה. לכן - אומר
הנביא (שם, ט) - "הִנֵּה אָנֹכִי מֵבִיא רָעָה
אֶל הָעָם הַזֶּה פְּרִי מַחֲשָׁבוֹתָם, כִּי עַל
דְּבָרֵי לֹא הִקְשִׁיבוּ וְתוֹרָתִי וַיִּמָּאֲסוּ בָּהּ".
אי השמיעה וההקשבה הוביל
ל"וימאסו בה". אבל מדוע מאסתם
בה, הרי אינכם יודעים מה כתוב בה!
איך אפשר למאוס בדבר בלי לדעת

מהו?!

מכאן שאי שמיעה מוביל את האדם
למחוזות מסוכנים - "וסרתם מן
הדרך... ללכת אחרי אלוהים אחרים
אשר לא ידעתם". במקום לאמץ את
התרבות האמיתית של עם ישראל,
את המורשת שמקורה בהר סיני -
מאמצים להם תרבויות זרות של גויים
שפלים ונוהים אחר כל מיני אלילי
שקר.

"כִּי שְׁתִּימִים רְעוּת עֲשֵׂה עִמִּי אֲתִי עֲזְבוּ
מְקוֹר מַיִם חַיִּים לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת
בְּאֵרֹת נְשָׁפְרִים אֲשֶׁר לֹא יִכְלוּ הַמַּיִם"
(ירמיהו ב, ג). יש לכם "מקור מים חיים",

עולם התורה והיהדות הוא גדול
ועמוק. התורה היא "אֲרָפָה מְאֹרֶץ
מְדָה וְרַחֲבָה מְנֵי יָם" (איוב יא, ט). איך כל
בור ועם הארץ, שלא קרא ולא שנה,
מעז להביע את דעתו בענייני יהדות
כאלו הוא זקן ורגיל?! תלמד תורה,
תהיה בקי בה, אחר כך תוכל להביע
את דעותיך בעניינים הקשורים בה...

אומר הנביא (ירמיהו ו, טז): "כֹּה אָמַר ה',
עֲמְדוּ עַל דְּרָכֵיכֶם וְרֵאוּ וְשִׂאֲלוּ לְנִתְבוֹת
עוֹלָם אֵי זֶה דְרֹךְ הַטּוֹב וְלִכּוּ בָּהּ וּמָצְאוּ
מְרֻגָע לְנַפְשָׁכֶם".

אל תנקטו ב'שב ואל תעשה'. קומו,
תשאלו, תשמעו, תטו אוזן, תבדקו
מהי דרך הטוב - "ולכו בה". בחרו
בדרך האמת, בדרך שכולה ברכה.
ואם תעשו כן - "ומצאו מרגוע
לנפשכם".

אבל - מוכיחם הנביא - אתם
מתעקשים להישאר בורים ועמי
ארצות, אינכם רוצים ללמוד ולהתעניין
ולשמוע - "וַיֹּאמְרוּ לֹא נִלְדָּה... וַיֹּאמְרוּ

מהם 'משהו', שיוכלו להתקדם בחיים..."

מידי פעם הייתי משחיל במהלך השיעורים כל מיני רמזים, בעדינות רבה, אך אוזנו לא הייתה כרויה לשמוע...

עד שיום אחד סיפרתי בשיעור סיפור ששמעתי לפני למעלה מחמישים שנה, אשר נגע בדיוק בנקדה הכואבת הזאת. הפעם הוא כרה את אוזנו לשמוע את הדברים.

וזה סיפור המעשה:

אב ובנו הסתלקו מן העולם והגיעו לבית דין של מעלה. האב היה שומר תורה ומצוות, והבן - לא זכה לכך. לא תורה, לא שבת, לא כשרות, כלום... האב היה בטוח שהוא יכנס ישר לגן עדן, בזכות המצוות והמעשים הטובים שלו, ואילו הבן, שהיה רחוק לגמרי, יאלץ לרשת גיהנום. מסכן!

בית דין של מעלה דנו את האב, חקרו ופשפשו במעשיו. הוא ציפה למוצא פיהם בשלוות נפש. והנה בשעת ההכרעה, הכריז הכרוז בקול גדול:

ואתם עוזבים אותו כדי לחצוב לכם כל מיני בורות נשברים וריקים. במקום להתענג על תורת ה' משיבת נפש, אתם מחפשים לכם כל מיני הנאות ריקות מתוכן של תרבויות זרות.

מה אתם מחפשים שם? זה לא שייך לכם. אתם משתייכים לעם ה', עם סגולה אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. אתם צמאים למשהו רוחני? מצוין! "הוֹי פֶּלַעַץ מֵאֲלֹהֵי לְמַיִם" (ישעיהו נה, א) - אין מים אלא תורה (תענית ז ע"א). התורה ה"מקור מים חיים שלכם", רק בה תרוו את צימאונכם.

לפני מספר שנים הגיע אדם לשמוע דרשות ושיעורים, והושפע מהם לטובה.

הוא התקרב ליהדות, התפלל, הניח תפילין, ולאט לאט החל לשמור מצוות - שבת, כשרות וכן הלאה.

אולם בדבר אחד הוא נותר עקשן - ילדיו למדו בחינוך ממלכתי, ובשום אופן לא היה מוכן להכניסם לחינוך תורני. הוא טען: "אני רוצה שיצא

"האב לגיהנם, והבן לגן עדן!"

האב היה מזועזע כולו. היתכן? מה עם כל התורה שלמדתי, התפילות שהתפללתי והצדקות הרבות שנתתי לעניים? הוא חשב בליבו: כנראה יש כאן בלבול, החליפו בטעות את פסקי הדין...

אמר לו הדיין בבית דין של מעלה: "אתה אשם! הקולר תלוי בצווארך! אתה היית אחראי לחינוך בנך. יכולת להכניסו לבית ספר תורני, שיקבל ויספג בו ערכים של תורה. בשמים כל העתידות גלויים וידועים. ידוע לנו כי אילו היה בנך גדל על ברכי התורה, היה נהיה תלמיד חכם גדול. אם כן, בגללך אבד הדור ראש ישיבה גדול שהיה יכול להרביץ תורה בישראל, להגדיל תורה ולהאדירה!"

והוסיף: "אתה לא רצית לשלוח אותו לחינוך תורני. טענת: 'אני רוצה שהוא יהיה משכיל, שיסתדר בחיים'. ומה יצא ממנו? רחוק משמירת תורה ומצוות! אבל הוא אינו אשם, זה החינוך שקיבל. מה אפשר לדרוש

ממנו? לכן פסקנו לו גן עדן. אך אתה, שהיית אחראי לכך, האשמה תלויה בך, על כן אתה תירש גיהנום!"

האב החל לבכות כבי תמרורים: "לא ידעתי, אילו הייתי יודע"... אבל הבכיות לא הועילו. אין ערך ל"אילו הייתי יודע". זהו מעוות שאינו יכול לתקן, את הנעשה אין להשיב.

לימים התברר כי אכן הדברים חדרו אל חדרי ליבו של אותו אדם. המסר שבסיפור זעזע אותו וטלטל את נפשו. הוא היה נחוש להוציא את ילדיו ממוסדות החינוך הממלכתיים, ולהעבירם למוסדות תורניים. וכך עשה. בחסדי שמים, הם צמחו לתפארת והקימו בתים של תורה.

כעבור תקופה הוא גילה לי את מה שהתחולל בנפשו אחרי ששמע את הסיפור: "אני קנאתי בכן, גם אני רציתי גן עדן"... וזה מה שחולל את כל השנוי.

על זה נאמר (ישעיהו נה, ג): "שָׁמְעוּ וְתַחֲיוּ נְפֹשְׁכֶם".

מעשיית רצון ה' - רק מרוזיחים

ככל שתגבר אצלו מידת הביטחון בקב"ה, יקל עליו להרפות מן הדאגה ולעשות את רצון ה', מתוך אמונה, תמימה שהשי"ת לא ישיב פניו ריקם, והבוטח בה' חסד יסובבנו.

יהודי ירא שמים מהעיר בני ברק היה עובד לפרנסתו כסוכן נסיעות. לאותו יהודי היה אחיין, איש עסקים עשיר במיוחד, שעסקיו היו חובקי עולם ממש;

מידי כמה ימים היה עולה על מטוס, מגיע למדינה שבה דרשו ממנו עסקיו להיות באותו זמן, ושב לביתו עד הפעם הבאה.

את כרטיסי הטיסה הרבים שנזקק להם, היה מזמין באמצעות דודו, סוכן הנסיעות. תדירות ההזמנות שלו היתה כה גבוהה, עד שחלק משמעותי מרווחיו החודשיים של הדוד התבססו על הזמנותיו של האחיין.

אֶת הַפְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם (דברים יא, כז).

שנו רבותינו (דברים רבה, ד, ה): "אמר הקדוש ברוך הוא: 'שימעו לי, שאין אדם שומע לי ומפסיד'."

פעמים רבות נראה לאדם שאם ידבק במצוה או בהנהגה טובה מסוימת, גיע לדי הפסד במצב הנוכחי שהוא נתון בו, אולם הקב"ה מבטיח: "אין אדם שומע לי ומפסיד'."

גם אם לא תמיד הרווח נראה לעיניים, בכל מקרה, מי שעומד בניסיון ועושה את רצון ה' - לא יפסיד מאומה.

אחד התחומים שבהם רבים הניסיונות בעניין זה, הוא הפרנסה.

דאגות הפרנסה מכבידות על האדם, וכאשר נדמה לו שהנהגה מסוימת עלולה לפגוע בה - קשה לו במיוחד להתגבר ולחשב 'שכר מצוה כנגד הפסדה'.

צולל אל מתיקותה של הגמרא, ולא היה מוכן לוותר על כך בעד שום הון שבעולם.

גם באותו יום לא ביטל סוכן הנסיעות את מנהגו הקבוע. הוא הלך לשיעור, וכשיצא מבית המדרש לאחר קצת יותר משעה, פתח את הפלאפון וגילה רצף הודעות כעוסות מאחינו: "יוסי, תענה לי בדחיפות". "יוסי, לאן נעלמת? אני רוצה שתזמין לי כרטיס לטיסה של 'סוים-אייר'! אני מוכרח לנסוע היום!" "יוסי, אמרת שזהו מקום אחרון, אני אפסיד אותי!" ולבסוף: "יוסי, איפה אתה? אי אפשר לעשות איתך עסקים!"

הדוד חזר למשרד, בדק שוב, וגילה שאכן, המקום האחרון נתפס. הוא נסה להשיג את האחייני, אולם זה לא ענה לו כלל...

רק בערב, לאחר שהטיסה המדוברת כבר יצאה, חזר אליו אחיינו והטיח בו: "שמע נא, דוד יקר: יש בינינו קשר ביולוגי, וזה נפלא. אך בענייני עסקים - גמרנו. לי אישית אין יותר מילה

באחד הימים, בשעה אחת וחצי בצהריים, התקשר האחייני לדוד, וביקש שישגי לו בדחיפות כרטיס לטיסה לניו יורק, שיוצאת עוד באותו ערב.

היתה זו משימה לא פשוטה, משום שהטיסות לניו יורק היו מלאות עד אפס מקום. לאחר חיפוש אינטנסיביים, מצא הדוד מקום פנוי אחד בטיסה של חברת 'סוים-אייר', והתקשר למשרדו של אחינו, כדי לעדכן אותו בפרטי הטיסה, ולברר האם הוא מעוניין בכרטיס.

המזכיר של האחייני דווח שמעבידו נמצא כרגע בפגישה חשובה, אולם ברגע שזו תסתיים - הוא יחזור אליו עם תשובה.

הבעיה היתה שבינתיים הגיעה השעה חמישה לשתים, ובשעה זו - היה סוכן הנסיעות נועל וצועד לבית המדרש, כשהפלאפון שלו סגור, כדי להשתתף בשיעור קבוע ב'דף היומי' שנמשך שעה אחת - בין שתים לשלוש בצהריים. בשעת הלימוד הזו הוא היה

כמובן, התקשר אליו, נרעש ונרגש, לספר לו שניצל ממוות.

"לא בזכותי ניצלת", אמר לו, "אלא בזכות השיעור שכמעט שכנעת אותי לבטל. התורה שלמדתי בזמן הזה הצילה את חיידך!"

למחרת כבר הצטרף האחייך לשיעור, וסיפר לכל בני החבורה כי בזכות שיעורם הקבוע - הפסיד את הטיסה והרוויח את חייו.



סיפור דומה לזה סיפר רבנו ה"בן איש חי" זיע"א:

מעשה בקבוצת סוחרים יהודים, שהיתה להם קביעות משותפת לתפילת מנחה בצהרי היום, כדי שלא להגיע חלילה למצב של "וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל פְּנֵינוּ" (מושאל בראשית לב, כב), והיו מתפללים במתינות ובכוונה, בידיעה שפרק הזמן הזה מוקדש לתפילה בלבד.

אחד מהם, סוחר בדים, לא הסתפק בקביעות של תפילת מנחה, אלא היה נשאר לאחר התפילה כדי ללמוד

איתך בענייני נסיעות. ובכל זאת, כאדם שמבין היטב בעסקים, אני מציע לך לשמור על הקליינטים שלך, ולהעניק להם שרות טוב יותר מזה שנתת לי. אני לקוח קבוע ומכובד שלך, אמרתי לך שאני צריך בדחיפות טיסה להיום בערב - היית צריך לוותר על השיעור ולדאוג לי לכרטיס".

סוכן הנסיעות קיבל את הגערות בשתיקה. בינו לבין עצמו הרהר בכך שאולי צודק אחיינו. יתכן שכדאי לו להעביר את השיעור לשעות הערב, אף על פי שאז הוא כבר עייף וגם מרוכז פחות. הוא אינו יכול להרשות לעצמו לאבד קליינטים! ומי יודע איזה נזק יגרם לו אם האחייך יממש את איומיו...

האחייך ניתק את השיחה, ולאחר כמה רגעים קיבל סוכן הנסיעות הודעה נוראה:

מטוס של חברת "סוים-אייר" התרסק ונפל אל הים! מאתיים עשרים ותשעת נוסעי המטוס נהרגו כולם, רח"ל.

בירור קצר העלה שמדובר בטיסה שבה רצה האחייך לנסוע... הדוד,

של היהודי, אולם לבסוף אזר עוז והחליט שלא לוותר על הקביעות. "אני מצטער", אמר הסוחר לשיח'. "הייתי שמח לספק לכבודו סחורה, אולם אני מזכרה לצאת כעת. יש לי התחייבות קודמת". ולנגד עיניהם המשתאות של השיח' ומלוויו - נעל את חנותו ויצא לבית המדרש.

ליבו של היהודי היה כבד מעט, אך הוא חיזק את עצמו והשתדל להתפלל וללמוד מתוך שמחה של מצוה.

כששב לחנותו לאחר שעתיים, מצא את השיח' ממתין לו. "הסתובבתי בחניות אחרות", ספר לו השיח', אולם לא מצאתי סחורה שמצאה חן בעיני, וגם לא אדם שעשה עלי רושם טוב כמו שעשית אתה. עסקה גדולה כזו אני מעוניין לעשות דוקא עם סוחר כמוך, אדם עקבי ונאמן לעקרונותיו. ולא רק אני, אלא לכל בני כפרי אמליץ לרכוש בדים דוקא אצלך!"

אכן, "אין שומע לי ומפסיד!" הרווח שנגזר על היהודי המתין בסבלנות עד שסיים את קביעותו, ובינתיים - אפילו גדל...

במשך שעה נוספת, ורק אז, לאחר שעתיים של היעדרות מחנותו - היה חוזר לעסקיו.

יום אחד, בשעת צהריים מוקדמת, נכנס לחנות הבדים של אותו סוחר שיח' ערבי נכבד. הוא שמע כי הסוחר הזה אמין במיוחד, וסחורתו איכותית ומשובחת, והוא מעוניין לערוך אצלו קניה ענקית לקראת חתונת בנו.

"אין לי זמן רב להתמהמה בשוק", הוסיף השיח'. "אני מזכרה לחזור בהקדם לכפר שלי. תראה לי מה יש לך להציע, נסכם את פרטי העסקה, ובתוך שעה נסיים את כל העניין."

מדובר היה בעסקת ענק בהיקף שמזדמנת לסוחר כמוהו פעם בעשור או שנים! את סכומי הכסף שהוא היה צפוי להרוויח ממנה, היה מרוויח בימים כתיקונם בחודשים ארוכים של עבודה מאומצת...

למרבה הצער, שהשיח' הגיע לחנותו זמן קצר לפני השעה שבה רגיל היה ללכת להתפלל, והוא ודאי לא יסכים להמתין לו שעתיים תמימות...

רגעים אחדים התחולל מאבק בליבו

מהו המזון לנשמה

רק היום הם מצליחים. ואין הצלחתם
"ברכה" אלא "קללה", וסופם
להידחות לגיהנום.



רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל אומר
דבר נפלא: "כל מה שיש לאדם חוץ
מהאדם - הוא דמיון" ... כל מה שיש
לאדם חוץ ממנו עצמו - זה הכל דמיון
כוזב. בעצם, אין לו כלום.

ולכאורה, איך אפשר להבין זאת?
אדם שהוא בעלים של חברת ויסוצקי
או של מפעלי מרצדס, וכי אין לו
כלום!?

התשובה היא: כן!

כל מה שיש לאדם חוץ מהאדם זה
דמיון, רק נראה לו - "זה שלי וזה
שלי..." אבל מה באמת יש לאדם?
מהו הרכוש שרוכש הוא לעצמו
באמת?

מה שעבד האדם על עצמו, בקניית
מידות טובות, בסבלנות, בהרחקה
מהכעס, בוותרנות ובענווה, בחסד

ראה אנכי נתן לפניכם היום בְּרָכָה
וּקְלָלָה (דברים יא, כו).

בהמשך מפרט הכתוב: "את הברכה
אשר תשמעו אל מצוות ה' אלוקיכם...
והקללה אם לא תשמעו..."

אם כן, מדוע מזכיר כאן בתחילה
"הברכה והקללה"?
בא הכתוב לומר:

דע לך, במציאות הברכה והקללה
מעורבות זו בזו, ועליך לבחון ולהבדיל
בין הקללה לבין הברכה. אם לא -
תישאר כל חיך בטעות.

אומר ה"אזר החיים" הקדוש: "אכן
יתבאר על דרך אומרם ז"ל (ספרי), אמר
להם משה: 'אתם רואים הרשעים
מצליחים ב'וג' ימים וסופם להידחות'.
והוא אמרו: 'היום ברכה וקללה',
פירוש ברכה שהיא גם כן קללה, והוא
שלוות הרשעים בעולם הזה שאינה
אלא לזמן מועט".

ההצלחה של הרשעים היא רק בעולם
הזה, לזמן מועט, ולכן נאמר "היום" -

קיימת לנצח, ואם לא נתת לה את התזונה הנכונה, היא זרוקה כביכול באיזושהי פינה, בצער ובכאב.

באותה שעה, אדם רואה שכל הבניינים, המכוניות, הכסף והזהב שבעולם - הכל אפס! סתם דמיון. הוא רואה שאין לו כלום מכל הנכסים הגשמיים שצבר, ועיניו כלות.

לעומת זאת, אדם שקיים מצוות ועבד על מידותיו, רכש לעצמו קנייני נצח. כשאדם קם בבוקר עייף, אבל רץ לתפילה, מניח תפילין ומתעטף בציצית - הוא נותן מזון לנשמה. כשקורא מזמורי תהלים ומתפלל, הוא משקה את נשמתו. כשלומד דף גמרא, נשמתו זוכה לאכל לחם לשובע ולשתות יין לרוויה, וכמו שנאמר (משלי ט, ה): "לָכֹה לַחֲמוּ בְּלַחְמֵי וְשִׂתוּ בַיַּיִן מִסִּבְתֵּי".

וכבר נאמר בפסוק (תהלים קד, טו): "וַיֵּן יִשְׁמַח לִבָּב אֲנוּשׁ לְהִצְהִיל פְּנִים מִשָּׁמֶן, וְלַחֵם לִבָּב אֲנוּשׁ יִסְעֵד", התורה היא המזון המחייה את הנשמה, והיא משמחת את ליבם של אלו הזוכים

בנתינה - זה הרכוש שלו. העיבוד הזה, שעובד את נשמתו הפנימית - הוא נשאר איתו לעולם. את זה אף אחד לא יכול לקחת לו. זה לא דמיון - זה אמיתי!

בסוף ימיו, נפרד האדם מכל רכוש גשמי, לוקחים לו את הכל. מה נשאר לו?

אם עבד על עצמו, הוא נשאר עם מטענים רוחניים כבירים, כי הנשמה מלאה תוכן.

הרמב"ם אומר, שכמו שיש איברים לגוף, יש איברים לנשמה.

לאיברי הגוף צריך לדאוג שישארו שלמים ולא יחלו, צריך לרחוץ אותם, וכמובן לאכול ולשתות כדי לזון אותם, כי זאת החיות של הגוף.

כך גם לנשמה יש איברים, ואיברי הנשמה זקוקים למזון.

מהו המזון לנשמה? התורה והמצוות. כשאדם לומד תורה, מתפלל ומניח תפילין, יושב בסוכה ונוטל לולב, הוא נותן חיות לחלקי הנשמה. הנשמה

ללומדה ולקיימה.

על הפסוק (בראשית א, טז): "וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים
אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמָּאֹר
הַגָּדֹל לְמַמְשָׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאֹר
הַקָּטָן לְמַמְשָׁלֶת הַלַּיְלָה" - אמרו חז"ל
(הובאו דבריהם ברש"י): "שנים נבראו,
ונתמעטה הלבנה על שקטרגה
ואמרה: אי אפשר לשני מלכים
שישתמשו בכתר אחד".

ובזוהר הקדוש מובא על כך דבר
מפליא:

שני המאורות הם עם ישראל ואומות
העולם. עם ישראל הוא הלבנה,
ואומות העולם החמה. הלבנה טענה
שאין זה מן הראוי שהרשעים ישלטו
בעולם הזה. היא רצתה שעם ישראל
ישלוט על הגויים ולא להפך. היא
חפצה שגם טוב העולם הזה יהיה שייך
לעם ישראל, והם שישלטו עליו.

אמר לה הקב"ה: "לכי ומעטי את
עצמך". הקב"ה שומר לעם ישראל
את הנצח, ואי אפשר לזכות בו יחד עם
שליטה על העולם הזה. עם ישראל
חייב להרכין ראשו בפני אומות
העולם, והם שיהיו השליטים על
העולם הזה. טוב העולם הבא אינו

אין להסתכל על בני אדם רשעים,
שמצליחים היום באופן זמני, ונראה
שיש להם ברכה. זו איננה ברכה
אמיתית, אלא קללה.

במדרש המשילו זאת לשביל שנראה
טוב בהתחלה, בשנים שלושה צעדים
ראשונים, אבל בהמשך הוא מלא
קוצים ודרדרים. אם תלך בו תסתבך
ותטעה בתוך הקוצים שיישרטו אותך
ויחדרו לבשרך, ולא תוכל בכלל לצאת
משם. כך היא דרכם של עוברי עבירה
ר"ל.

לעומת זאת, דרך התורה - "תחילתו
מר וסופו מתוק" - תחילתו קוצים
וסופו מישור". בתחילה קשה, וצריך
להתגבר ולעמוד בניסיונות, אבל
כשמתגברים וממשיכים - מרגישים
את מתיקות התורה, וזוכים גם לשכר
גדול ועצום בעולם הבא, וזה נקרא
"ברכה", כי באמצעות הצער הזמני
הזה זוכה ומקבל חלקו לעולם הבא.

כך! איך אתה רוצה שארים אותו?"

"תרים את השק, זו עבודתך!"

הפועל מנסה עוד פעם ומכריז: "אי אפשר! השק הזה כבד מידי, אינני יכול להרימו".

"אינך יכול?" אומר בעל הבית, "ובכן, השק הזה מלא יהלומים וזהב, ואני נותן לך את הכל מתנה. אתה יכול לקחת את השק, עם כל מה שיש בו, לביתך".

"מה?? הכל מלא כסף וזהב? וזה יהיה שלי??"

הפועל מתכופף, מרים את השק, ומניחו על כתפו, ולמה? כי אם השק מלא זהב ומרגליות, יש לאדם כוחות לשאת אותו.

כשאדם יודע שיקבל שק מלא יהלומים, יש לו כוח לקום מוקדם ולרוץ לתפילה. אין תירוצים של "קשה לי, אני עייף כל כך, הלכתי לישון מאוחר..."

יש כאן שק יהלומים? בשבילי? מיד אני קם!

הולך יחד עם טוב העולם הזה.

ומכל מקום, משום שבמיישור העקרוני גם טוב העולם הזה היה צריך להיות בידי ישראל - אומרת התורה (במדבר כח, טו): "וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחִטָּאת לַה'", ודרשו חז"ל (שבועות ט ע"א): "מה נשתנה שעיר של ראש חודש, שנאמר בו לה? אמר הקדוש ברוך הוא: שעיר זה יהא כפרה על שמיעטתי את הירח!" כביכול הייתי צריך לתת לכם, ואני משתתף בצערכם - בבחינת "עֲמוּ אֲנֹכִי בְצָרָה" - וכדי לבטא זאת הביאו שעיר חטאת לה'.

אולם הקב"ה יודע היטב שדבר זה הוא כורח המציאות, וכדי לזכות בעולם הבא, יש לוותר על העולם הזה. אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד.

נחدد את הדברים באמצעות משל:

אדם שוכר פועל לעבודה, ומורה לו להרים שק. מנסה הפועל להרים, ושומט את השק בחזרה. "זה כבד כל

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א



למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!



להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ן

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ן, רמי בן אסתר הי"ן, תקוה בת רחל ויקאם הי"ן,

ראובן בן יעריה הי"ן, גרשון חי בן רחל הי"ן, דוד וראובן בני שרית הי"ן,

אילה בת שושנה הי"ן, ישראל בן רימה הי"ן

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

לאה בת פנינה ז"ל, מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל ת.נ.צ.ב.ה